

اشاره: نوشتار حاضر معرفی کتاب یک قرن از فلسفه نوشته جیمز ریزر که در سال ۲۰۰۶ از سوی انتشارات اسپرینگر به چاپ رسیده است.

کتاب ماه فلسفه

یک قرن از فلسفه عمدتاً شامل مصاحبه طولانی هانس گئورگ گادامر با ریکاردو دوتوری (Dottori)، فیلسوف ایتالیایی که بیش از سی سال گادامر را می‌شناخت می‌باشد. این گفتگوها در زمان‌های نامشخص در طول سال‌های ۱۹۹۹ و ۲۰۰۰م صورت گرفته است. عنوان کتاب - حداقل برای ترجمه زبان انگلیسی - ناشی از این واقعیت است که یک صد سال قدمت دارد. کتاب ابتدا به زبان آلمانی در سال ۲۰۱۰ منتشر شد. مقدمه با معرفی دوتوری و آشنایی اول او با گادامر شروع می‌شود، و با یادآوری وقایع فلسفی قابل توجه زندگی گادامر در طول ۳۰ سال ادامه می‌یابد و با جهت‌گیری به مشکلات بوجود آمده در هرمنوتیک گادامر با توجه به مقاله‌های هابرماس که به مناسبت روز تولد گادامر نوشته شده به پایان می‌رسد.

در این مصاحبه طولانی با گادامر، دوتوری به طور قطع برای جواب آماده است. کارش این است که موقعیت خود را در مورد طرح روش بیان نماید و این بدین معنا نیست که جایی برای مصاحبه وجود نداشته باشد. مصاحبه‌ای از این نوع در مناسبت‌های زیادی صورت گرفته و در مجلات و کتاب‌های زیادی منتشر شده است. یکی از موفق‌ترین این مصاحبه‌ها گفتگویی است که توسط دوت کارستن در سال ۱۹۹۳ م با عنوان «هرمنوتیک» منتشر شد که این مصاحبه به سه بخش (هرمنوتیک، زیبایی‌شناسی و فلسفه عملی) تقسیم می‌شود.

مرور کتاب

مصاحبه دوتوری زمانی که به گادامر اجازه گفتگو می‌دهد، نشان عمق و وسعت تفکر اوست، و این یک مشخصه استثنایی از دوتوری است که می‌تواند با گادامر وارد یک گفتگوی واقعی فلسفی شود و با این کار به گونه‌ای اجازه سخن گفتن به گادامر می‌دهد که از او سابقه ندارد، و این خود قابل ثبت و ضبط است. کتاب به ده فصل تقسیم می‌شود و هر فصلی را موضوع معینی جدا نموده و موضوع هر فصل مثل موضوع فصل قبل آن تعیین شده است.

دوتوری با جهت‌گیری کلی به مسئله‌ای که در سنت‌های فلسفی و فرهنگی قرن بیست رواج داشت، سخن را شروع می‌کند و به گونه‌ای خاص از گادامر در مورد متافیزیک (به عنوان بزرگ‌ترین اختراع سنت فلسفی) می‌پرسد. بعد در مورد هایدگر و فلسفه تحلیلی از وی می‌پرسد. گادامر نیز به این سوالات پاسخ می‌دهد. به طور کلی با توجه به استفاده گادامر از مصادر یونانی می‌توانیم به وسعت و عمق تفکر وی پی ببریم.

دوتوری در فصل دوم (اخلاق و متافیزیک) سخن را حول اخلاق تغییر می‌دهد و گادامر نیز باری دیگر با استفاده از

دروس در مکالمه

شعب علی خواجه*

شایستگی این کتاب غیر قابل انکار است به گونه‌ای که انسان فکر می‌کند
مستقیماً با گادامر در مورد دستاوردهای دیدگاهی جدید گفتگو می‌نماید،
این گفتگو نیمی از مصاحبه‌های ثبت شده گادامر می‌باشد،
مناسب است هر کسی که علاقه‌مند به آثار اوست
این کتاب را از دست ندهد.

ریکاردو دوتوری

می‌رسیم. دوتوری بحث را با علاقه شدید خود برای تثبیت فلسفه هابرماس در مورد بازی شروع می‌نماید و مؤدبانه سخن می‌گوید. بحث در فصل هفت به مسئله سنت و رهایی به عنوان مقدمه‌ای برای بحث فلسفی-سیاسی در مورد فعالیت‌های جنگ جهانی دوم مربوط می‌شود. سپس به فتنه کارل یاسپرس و هایدگر که مربوط به اوضاع سیاسی آن زمان است، منتقل می‌شود (فصل‌های ۷ و ۸ و ۹).

این گفتگوها در درجه اول برای نمایش افکار تاریخی-شخصی گادامر مورد اهمیت می‌باشد. فکر هایدگر برای اصلاح جامعه بود که از یاسپرس گرفته است. گادامر را خیلی کم می‌بایم که با صراحت و بدون احتیاط از فلسفه هایدگر سخن گوید. در فصل آخر گفتگو حول فلسفه هایدگر می‌باشد. دوتوری از گادامر می‌خواهد که معنای سخن هایدگر (نیچه مرا شکست) را توضیح دهد. گادامر نیز با تردید سخن می‌گوید.

شایستگی این کتاب غیر قابل انکار است به گونه‌ای که انسان فکر می‌کند مستقیماً با گادامر در مورد دستاوردهای دیدگاهی جدید گفتگو می‌نماید، این گفتگو نیمی از مصاحبه‌های ثبت شده گادامر می‌باشد، مناسب است هر کسی که علاقه‌مند به آثار اوست این کتاب را از دست ندهد.

منابع و مأخذ

1. Dutt, C. (1993). *Hermeneutik-Asthetik-Praktische Philosophie: Gadamer im Gespräch*. Ed. Carsten Dutt. Heidelberg: Winter Universitätsverlag.
- Gadamer, H. G. (2001). *Gadamer in Conversation: Reflections and Commentary*. Ed. and trans. Richard E. Palmer. New Haven: Yale University Press.
- Gadamer, H. G. (1986). *The Idea of Good in Platonic-Aristotelian Philosophy*. Trans. PC. Smith. New Haven: Yale University Press.

پی‌نوشت:

* alikhaje@yahoo.com

مصادر یونانی پاسخ می‌دهد. گادامر می‌گوید: زمانی که به غیر از افلاطون و ارسطو بنگریم، در می‌یابیم که راهی دیگر نیز وجود دارد که اخلاق را اولین فلسفه بنامیم، گادامر این ادعا را از قبل با اشاره به این که در فیلبوس و در جمهوری افلاطون کسی با این ادعا مخالف نیست (بر عکس استاندارد خوانش افلاطون) تحکیم می‌بخشد. همانا برگشت از تفکر اخلاق و اولین فلسفه، یکی از فضایل تفکر گادامر می‌باشد. گادامر بعد از پرداختن به اندیشه افلاطون سراغ ارسطو می‌رود و بعد به افلاطون بر می‌گردد.

وی در فصل بعد تحقیق در مورد رابطه بین زندگی خوب و عمومی، از گادامر جواب می‌طلبد و این به گادامر فرصت می‌دهد تا بیشتر در مورد افلاطون و همچنین در تثبیت این مسئله در چارچوب مسائل معاصر سخن گوید. تمرکز اصلی روی این بحث در فصل چهارم صورت می‌گیرد که به عقیده دوتوری، اخلاق همان لفاظی است، ولی به عقیده گادامر، اخلاق حقیقتی مهم و ارتباطات معتبر زندگی است و این همان مفهوم سخن‌وری است که عزم راسخ و ماهیت حقیقی را به ارمغان می‌آورد. در فصل بعد به گونه‌ای روشن‌تر به این بحث پرداخته می‌شود به طوری که او فرصت را غنیمت می‌شمارد تا بحث اخلاق و لفاظی را به مسئله متافیزیک و علم وجود مرتبط نماید. و گادامر نیز با اشاره به نظر ارسطو به سؤالات پاسخ می‌دهد و بیان می‌کند که اخلاق به طور خاص با علم اختلاف اساسی دارد؛ زیرا یونانیان به شناخت به شکلی می‌نگرند که قابل اثبات باشد. وی می‌افزاید متافیزیک علمی نیست که در اخلاق وصف آن آید، یعنی به اشیا بی‌تغییر نمی‌کنند، مربوط می‌باشد. گادامر مصاحبه را به نگرانی‌های مرتبط با موضوع توسعه می‌دهد و می‌گوید: برای ما سؤالات دیگری پیش می‌آید و دوست دارد که در مناسبت‌های جدایی مسئله را ادامه دهد.

مروری بر محتوای کتاب

گادامر با رعایت احتیاط می‌گوید: بسیار بر شلینگ که وارد بر مفهوم بسیار قدیم داس (unvordenklichey) است اصرار می‌ورزد.

در فصل شش از لابه‌لای مصاحبه گادامر و دوتوری و تمرکز بر مسائل روز و کار هابرماس و هایدگر به اطلاعات بیشتری